

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Poczta polowa Nr. 53. 29. listopada 1920 r.

59397
aa
kw

ODDZIAŁ II.

Ew/6. Nr. 53810/II.

Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ

W B E L W E D E R Z E .

Przesyła się do wiadomości raporty Attache woj-
skowego w Rydze Mjr. Myszkowskiego o stosunku lotwy do ak-
cji Zeligowskiego, oraz ^{raport} Attache wojskowego w Helsingforsie
zawierający wiadomości wojskowe z Finlandji.

2 załączniki:

Szef Sztabu Generalnego
R O Z W A D O W S K I m.p.
Generał porucznik

Za zgodność

W. Z. Sikorski
pprk

Otrzymują:

Adjutantura Generalna
M.S. Wojsk. Oddział II.
M.S. Zagr.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz 59397 dnia 2/XI 1920 r.
załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

TAJNE.

Wiadomości wojskowe z Finlandji.

No 1244

W ostatnich dniach powołano rekrutów jednego roku, inny rocznik zwolnione do domu, Lata podam niebawem. Trwa na szeroką skalę urlopowanie na przeciąg aż do 6 miesięcy żołnierzy, - uczestników walk wolnościowych, co znacznie zmniejszyło liczebność armji. Służbę wartowniczą dla braku żołn. linjowych pełni w Helsingforsie przeważnie SKYDESKÄR.

W uzupełnieniu mego pisma Nr..... z dnia..... o zajściach na tle bolszewickim w "Wyborgskim p.p.", komunikuję ze spokoj tam zupełny, sziedztwo prowadzi się; praca otrzymała zakaz poruszania tej sprawy.

Ratyfikacja pokoju Finsko- bolszewickiego.

R. Pokój finsko-bolsz. został ratyfikowany przez fiński parlament wszystkimi głosami przeciwko jednemu. Na ogół opinja publiczna fińska odnosi się do zawarcia pokoju obojętnie. Jedynie koła prawicowe akcentują pewne niezadowolenie z jego warunków. Z okazji wręczenia gen. Mannerheimowi złotych szabl od armji fińskiej ten ostatni miał mowę, w której powiedział, że Finlandja zawarła pokój niekorzystny i on go nie uważa za trwały. Zdanie jego stanowi resumé poglądów prawicy i konserwatistów, którzy się w okół niego skupiają.

Zaznacza się w ostatnich czasach powolny ale stały spadek marki fińskiej.

Stosunek do sprawy Wileńskiej.

L. Kołom wojskowym fińskim brak informacji o akcji gen. Zieli-chowskiego w czem się często zdradzają. Przeważa kont widzenia niemiecki lub co najlepiej prasy angielskiej. *z powodu akcji Zeligowskiej, w Finlandji* Istnieje więc powszechne przekonanie ze zamiarem naszym jest zamach na niepodległość Litwy i wyjście na Bałtyk pod Libawę. Zarówno Poselstwo jak i ja protestujemy powyższe, ale idzie do dość ppornie.

Tutejszy angielscy przedstawiciele nieporuszają zupełnie w rozmowach zemną sprawą Wileńską. Francuzom brak tutaj stałego wytycznej, stąd ciągle wachania: zainspirowani przez koła rosyjskie posądzają nas o zamiary imperjalistyczne, lub związku z pomocą niemiecką dla Litwy wyrażają zadowolenie ze stanowczej podstawy gen. Zieli-chowskiego. Stanowisko amerykańskiego Attché, jest wyraźnie nam przychylnie.

Helsingfors, dn, 3.11. 1920.

W sprawie organizacji służby pogranicznej po zawarciu pokoju.

W uzupełnieniu radiodepeszy Nr.1218 z d.21.10 b.r. i pisma do N.D. W.P.Oddz.II. Nr.1236 z dn.21.10. b.r. , komunikuję następujące:

Pułk. Henrichsson delegowany przez Nacz.Dow. fińskie do Estonji i Łotwy dla zapoznania się, organizacji służby pogranicznej w tych państwach powrócił.

Gen.ENCKELL poinformował mnie że pozytywne korzyści podróży ta nie przyniosła ze względu na istny brak także oddziałów organizacyjne przeznaczonych na ochronę granic. W Estonji cała armja, "o ile ją można nazwać armją" jak się wyraził gen.Enckell, to jest 3 dyw. rozlokowane są wzdłuż granicy. Na Łotwie zaś z posiadanych obecnie 4 dyw., 2 stoją na granicy, 2 w głębi kraju.

7. W Finlandji według przepuszczeń gen.Enckla, służbę na granicy pełnić będą oddziały organizowane odrębnie od reszty armji na podstawie werbunku ochotniczego, przy czem zwrócona zostaje specjalna uwaga na dobieranie jednostek pewnych politycznych.

Sprawa współpracy Naczelnych Dow. Państw Nadbałtyckich i Polski.

8. Rokowania o współpracy prowadzone są nadal przez komisję przedstawicieli wojskowych zainteresowanych państw. Ukonstytuowanie tej komisji nazwał w rozmowie zemną gen.Enckell "rewolucyjnym", opierając się na raporcie pułk. Helsingiusa, Attaché Fińskiego w Rydze i członka komisji, dla określenia samorzutności jej powstania.

Pełnomocnictwa zaś udzielone naszemu przedstawicielowi Depmoru jakoby bardzo szerokie szczególnie pod względem programu wspólnego budownictwa statków nazywa także gen.Enckell "przedwcześnie". Przejmując inextenso wyrażenie jego, jako b.charakterystyczne dla stanowiska Finlandji co do zawarcia konwencji, które w dalszym ciągu jest negatywne.

Chociaż więc mjr.Myszkowski posiada dla mnie pełnomocnictwa, uważam w tym stanie rzeczy obecność swoją w Rydze za zbyteczną i natomiast za bardziej wskazane wpływanie tu na miejscu na odpowiedzialne czynniki wojskowe w kierunku zawarcia umowy wspólnej akcji przeciw propagandzie bolszewickiej.

To właśnie stanowi ostatnie przedmiot obraz Rydzkich na co patrzy Nacz. Dow.Fińskie, przychylnie i spodziewam się uzyskać jego zgodę na związanie się odnośną umową.

M. Pirowski
pn R

Attaché Wojskowy przy Przedst. Pol.

w Rydze.

№ 2631.

Ryga, 14.11.20.

Do

N. Dow. W.P. / Gen. Gen. /

Oddział II.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Poczta polowa 53.

Stosunek Litwy do
akcji Zeligowskiego.

L.

Zajęcie przez gen. Zeligowskiego Wilna, w szczególności zaś jego dalsze posuwanie się na Kowno i Wilkomierz w wysokim stopniu saniemokoło litwę.

Wrogi nam elementy tutejsze - żydostwo i znajdująca się w kontakcie z bolszewikami litewska socjaldemokracja rozpoczęły ostrą, nagłą, przeciwko Zeligowskiemu w prasie, szczególnie przy pomocy litwackiego organu "Siewodnia", które porównują Zeligowskiego do Bermona, obecne stanowisko Polski do ówczesnego stanowiska Niemiec. Nadal kolportowane są intensywnie pogłoski o agresywnych zamiarach Zeligowskiego w stosunku do litwy /marsz na Dawinsk i Łatgalję/, o jego kontakcie z Bałachowiczem i wspólnym zamiarem zajęcia Lipawy, o sformowaniu przez niego pułku łatgalskiego ze szlachty inflanckiej i t.p. brednie, które mimo swego bezsensownego charakteru powiem ferment wywołują.

Litwackie czynniki miarodajne, dopatrując się w akcji Zeligowskiego zamiaru opanowania litwy przez Polaków i dopatrując się w tym poważnego niebezpieczeństwa w przyszłości dla litwy, nie tylko nie przeciwdziałają wrogiej nam propagandzie, lecz ją popierają.

W związku z sytuacją na Litwie wstrzymano demobilizację powołano bezterminowo urlopowanych, najenergiczniej środki łączności komunikacji, wysłano tanki z Rygi do Dawinsk, a później Balbinowo. Miały to być środki zabezpieczające litwę przed napadami ze strony zarówno Zeligowskiego jak i Nodrowców.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

709

✓ Akcja ta miała charakter raczej manifestacyjnej - przeciwko
posuwaniu się Zeligowskiego na Kowno, aniżeli obrony. ✓
Prasa łotewska radzi w sporze Zeligowskiego z Litwą zachowanie
neutralności, podkreślając jednak, że moralne poparcie Łotwy
należy się Litwie.

11 b.m. przyjechała ta delegacja Litwy Środkowej. Prasa Ło-
towska powitała ją z rezerwą, bardzo chłodno, prasa sydeńska
wrogą napaścią. Przez władze łotewskie delegacja jeszcze
przyjętą nie została.

Mysulomki.

Mjr.

